

LLI-010 Dabas tūrisms visiem **UniGreen**

**Praktiskā pieredze vides pieejamībā cilvēkiem
ar kustību traucējumiem, Ilze Rubīna**



Projektu līdzfinansē
Interreg V-A Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.–2020.gadam
www.latlit.eu

Nedaudz par vēsturi

- Mājas vēsture – dzimtas īpašums, nacionalizēts 1940.gadā un atgūts briesmīgā stāvoklī – bez ūdensvada, āra tualetēm, ar pusiebrukušiem griestiem utt.
- Pamazām atjaunots – saglabājot vairākdzīvokļu plānojumu - sākumā pašu vajadzībām, ar 2002.-2003. gadu pamazām sākam izmantot kā naktsmītnes viesiem



Kā veidojām vidi

- Sākotnēji tā veidota kā dzīves vieta dēlam (1998.g.) , kurš pēc smagas autoavārijas un ilgstošas komas vairākus gadus bija paralizēts, pēc tam ratiņkrēslā
- Telpas tika veidotas ar platām durvīm, bez sliekšņiem. Viss tika darīts ātri, nebija atbilstošas pieredzes, ar šīsdienas acīm redzamas visas pielaistās kļūdas. Tagad šajā dzīvoklītī ir viesu numurs
- Šobrīd viesiem pieejami 4 divistabu un 1 trīsstabu dzīvokļu tipa numuri – pilnībā aprīkoti ar virtuvēm, labiekārtoti







Praktiskie ieteikumi – vides pieejamība

Šobrīd Jānis staigā, bet ar grūtībām – tādēļ kā asistents vēlos norādīt uz problēmām, ar kādām saskaramies jau daudzu gadu garumā, kad paši gribam izbraukt kādā nelielā ceļojumā un uz ko būtu jāvērs uzmanība, lai varētu uzņemt viesus ar līdzsvara vai citiem kustību traucējumiem, t.sk. seniorus – **Vides pieejamība**

- Līdzieni celiņi
- **Roku balsti, vietās kur ir kādi pakāpieni – pie ieejas durvīm utt.**
- Skatu laukumu tuvumā (piem., zvēru dārzi, dīķi ar skaistu skatu utml.) jābūt soliņiem ar stabilu atzveltni un, ja iespējams, roku balstiem galos, jo cilvēki ar kustību traucējumiem nevar ilgstoši nostāvēt
- **Invalidu auto stāvvietām** - pieredze ar nepareizām un pareizi izbūvētām stāvvietām Ventspilī – FOTO
- **Izstāžu zālē, muzejos**, arī nepieciešami krēsli, kur apsēsties (pieredze Irbenē, Ventspils jaunrades namā - FOTO



Praktiskie ieteikumi – viesu namiem

- Numuru iekārtojums, lai tas būtu orientēts ne tikai uz ratiņkrēslā esošiem, bet arī staigājošiem ar kustību traucējumiem
- Bez sliekšņiem, ar paplašinātām durvīm
- Gultai jābūt paaugstinātai
- Vēlams **pie gultas uz sienas uzlikt margu** – tā lai pieceļoties būtu, kur pieturēties (piem., kā slimnīcās pie sienām)
- **Dīvāniem, klubkrēsliem, ja tādi ir, arī jābūt paaugstinātiem**
- **Krēsli – ar roku balstiem**
- Dušā un tualetē – paaugstināts tualetes pods, roku balsti, dušas nodalījums bez vanniņas – ar ūdens noteci grīdā
- **Speciālais dušas krēsls** – ar roku balstiem – pie sienas stiprināmie ne visiem derēs
- **Pie sienām rokturi** – blakus izlietnei, lai stāvēt pie tās ar vienu roku vajadzības gadījumā var pieturēties

Izmaksas tas palielina – nav jāpērk dušas kabīne, kas ir ietaupījums, taču pods maksā ap 200 eur, katrs roku balsts ap 140 eur, pie sienām skrūvējami stieņi – no 15-25 eur, telpai jābūt plašākai kā parastās dušās

Praktiskie ieteikumi – viesu namiem

- Numuru iekārtojums, lai tas būtu orientēts ne tikai uz ratiņkrēslā esošiem, bet arī staigājošiem ar kustību traucējumiem
- Bez sliekšņiem, ar paplašinātām durvīm
- Gultai jābūt paaugstinātai
- Vēlams **pie gultas uz sienas uzlikt margu** – tā lai pieceļoties būtu, kur pieturēties (piem., kā slimnīcās pie sienām)
- **Dīvāniem, klubkrēsliem, ja tādi ir, arī jābūt paaugstinātiem**
- **Krēsli – ar roku balstiem**
- Dušā un tualetē – paaugstināts tualetes pods, roku balsti, dušas nodalījums bez vanniņas – ar ūdens noteci grīdā
- **Speciālais dušas krēsls** – ar roku balstiem – pie sienas stiprināmie ne visiem derēs
- **Pie sienām rokturi** – blakus izlietnei, lai stāvēt pie tās ar vienu roku vajadzības gadījumā var pieturēties

Izmaksas tas palielina – nav jāpērk dušas kabīne, kas ir ietaupījums, taču pods maksā ap 200 eur, katrs roku balsts ap 140 eur, pie sienām skrūvējami stieņi – no 15-25 eur, telpai jābūt plašākai kā parastās dušās

Praktiskie ieteikumi – dabas pieejamība

- Dabas taku pielāgošana veicina tūristu pieplūdumu – pēc mūsu pieredzes jau vairākus gadus meklējam internetā vietas kurp izbraukt nedēļas nogalēs, bet šobrīd neko tādu, kur cilvēki ar kustību traucējumiem varētu tiešām ko apskatīties neizejot dažus metrus no automašīnas, neesam atraduši
- Informācijai būtu jābūt pieejamākai – kur Kurzemes pusē iespējams aizbraukt cilvēkiem ar kustību traucējumiem



Praktiskie ieteikumi – pasākumu pieejamība

- Praktiski nekad nav izdevies Pilsētas svētku laikā ne Kuldīgā, ne Ventspilī apmeklēt kādu pasākumu – ar invalīdu auto atļaujām nav iespējams piebraukt pie pasākumu vietām
- Cilvēki ar kustību traucējumiem NEVAR noiet km vai vairāk no stāvvietas līdz pasākuma vietai, piem., brīvdabas koncertam
- Ventspilī: reiz Jūras svētkos izdevās piebraukt pie promenādes, jo aizbraucām agrāk. TIRGOTĀJIEM ir iespēja nolikt auto šķērsielās, kas ved uz promenādi. Būtu vēlams atļaut piebraukt pie pils, lai izsēdinātu cilvēku, vai arī visu laukumu rezervēt automašīnām ar invalīdu atļaujām